

Mytiska väsen – Tomtar

Elevmaterial

Namn: _____

LÄSFÖRSTÅELSE

Frågor på raden

(Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. Vad är en sägen?

2. Är tomten och jultomten samma figur?

3. Vad trodde man förr i tiden att tomten påverkade?

4. Kryssa i de påståenden som stämmer.
Tomten påverkade:

Hur mycket vete som växte på fälten.

Om korna på gården blev sjuka.

Om fiskaren fick mycket fisk på sin fisketur.

5. Vad var speciellt med tomtens ögon?

6. Varför var tomtens kläder slitna?

7. När kunde tomten straffa människorna på gården?

8. Hade tomten magiska krafter?

9. Vad kunde tomten byta form till?

10. Vad hände om tomten inte fick någon mat av människorna?

11. Vem var tomtarna snälla mot?

12. Vad var egentligen tomtflätorna för något?

13. Vad är detta för sorts tomtar?

14. Vem liknar denna tomte?

15. Vad ledde kyrkans varningar om tomtar till?

16. Hur kunde man skrämman bort en tomte från gården?

17. Varifrån kommer tron på jultomten?

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

18. Är sägner sanna?

19. Hur lurar tomten människorna på denna bild?

20. Hur ofta åt tomten?

21. Nämn en mystisk kraft som man trodde att tomten hade.

Frågor bortom raderna

(Fundera och ge ett eget svar.)

22. Hur skulle du beskriva tomten?

23. Varför tror du att vissa ville ha en tomte på sin gård medan andra ville bli av med en tomte?

24. Varför tror du att man slutade tro på tomten när samhället blev modernt?

25. Tomten kan gå under många olika namn. Ringa in de namn du har hört förut:

- Nisse
- Bisse
- Loftnisse
- Tomtkarl
- Tomtevätte
- Goenisse
- Lellegubben

26. Vad ser du på bilden?

OLIKA TOMTAR

Rita en bild på var de olika tomtarna bor.

Gårdstomte

Kvarntomte

Skeppstomte

Gruvtomte

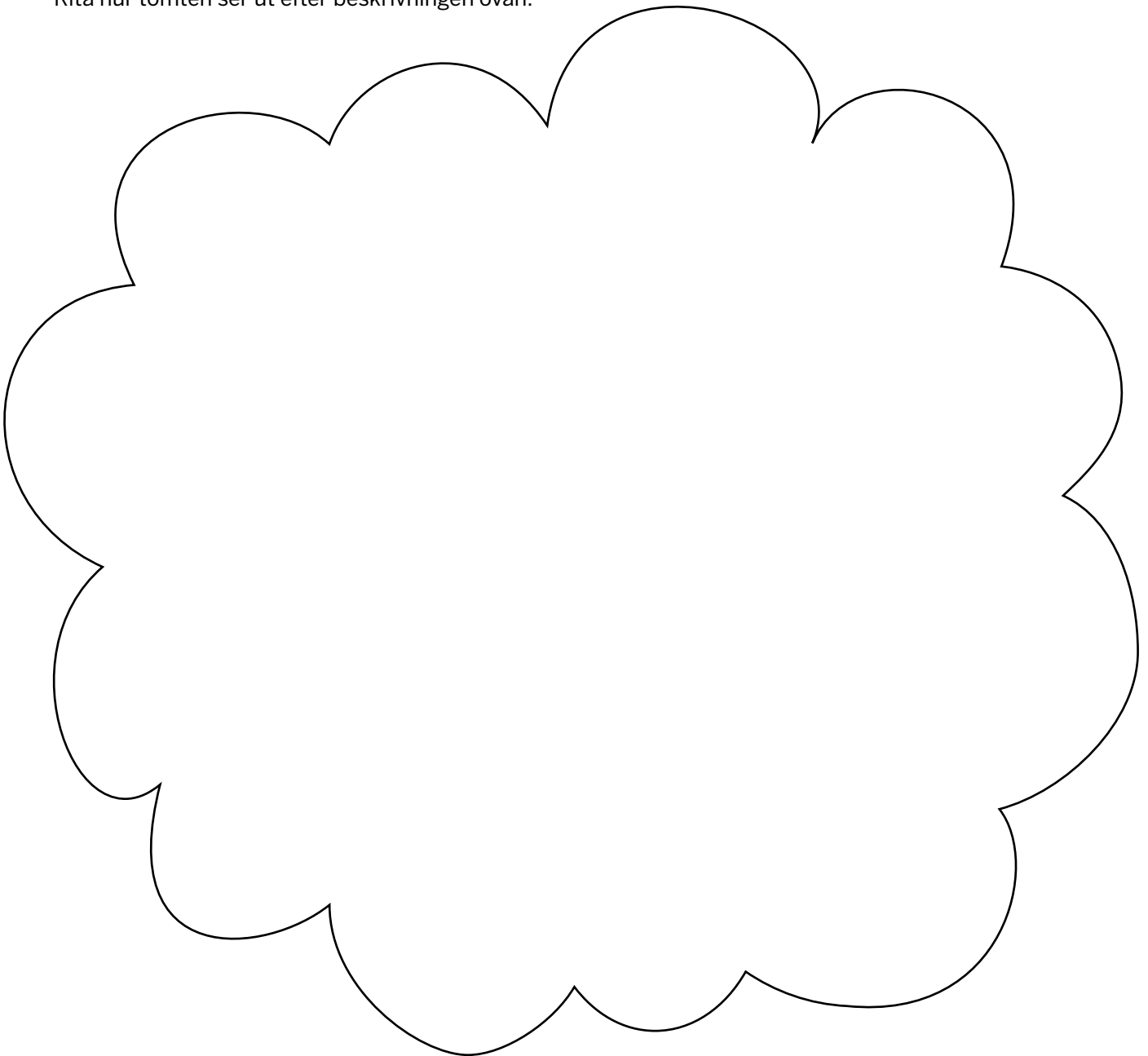

RITA TOMTEN

Tomten beskrivs så här i boken:

Tomten såg olika ut i olika berättelser. Men ofta var han en liten man, cirka 1 meter lång. Han hade grått hår och brukade ha skägg. Tomtens ögon kunde vara lysande gröna, och ibland hade han bara ett enda öga i pannan. Tomten arbetade alltid och därför var hans kläder slitna. Kläderna var ofta grå eller blå. På huvudet hade han en grå eller röd luva.

Rita hur tomten ser ut efter beskrivningen ovan:

KLURIGA ORD FRÅN BOKEN

Para ihop varje ord med rätt förklaring. Alla orden finns i boken, så ett tips är att hitta ordet i boken och läsa meningen där ordet står. Då kanske du kan få en ledtråd till ordet.

kvarntomte	kunde styra en båt
Heliga Birgitta	ville ha betalt i pengar eller tobak
Skeppstomten	långa tovor i hästens man
djävulen	en tro på tomtar och andra magiska väsen
tomteflätor	sa att tomtar var onda
gårdstomten	gårdens första ägare
folkstro	gårdstomten
en sur gubbe	då kan tron på tomtar ha uppstått
Vikingatiden	trodde man att tomten samarbetade med

PARLÄSNING

Välj en sida ur boken. Läs sidan med inlevelse för en kompis. Lyssna sedan när din kompis läser sin sida.